gemeente Westervoort

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201662133 Zaaknummer: Z/24/124220

Portefeuillehouder(s):

Voor vragen
Naam: Anita de Graaf
Telefoon: 088 6953119
E-mail: a.degraaf@1stroom.nl

Komt niet terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Inzamelresultaten huishoudelijk afval en grondstoffen Westervoort 2023

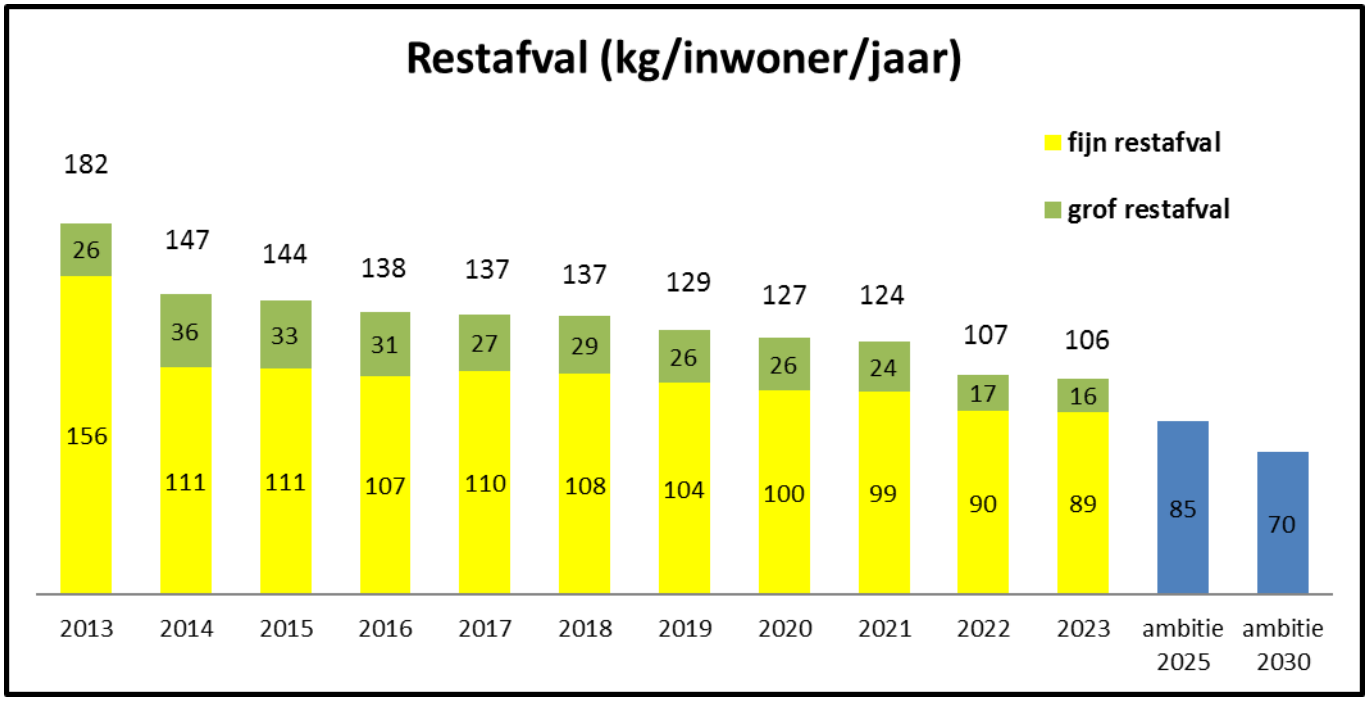
Aanleiding voor deze kennisgeving
In het Grondstoffenplan Samen minder afval 2020 staan doelstellingen en maatregelen om het huishoudelijk restafval te verminderen. Jaarlijks monitoren we de inzamelresultaten. In deze kennisgeving informeren we u over deze resultaten en de uitgevoerde acties in 2023. Ook worden de actiepunten voor 2024 benoemd.

Relevant beleidskader
Met het Grondstoffenplan Samen minder afval 2020 wil Westervoort verdere stappen zetten naar meer preventie, scheiding en hergebruik van afval- en grondstoffen. De ambitie is het huishoudelijk restafval (fijn én grof) zoveel mogelijk te verminderen.
Voor 2025 richt het plan zich op maximaal 85 kilo restafval per inwoner per jaar. Hiernaast is een ambitie en doorkijk naar 2030 geformuleerd.

2025:	85 kilo restafval
2030:	70-75 kilo restafval
2050:	0 kilo restafval

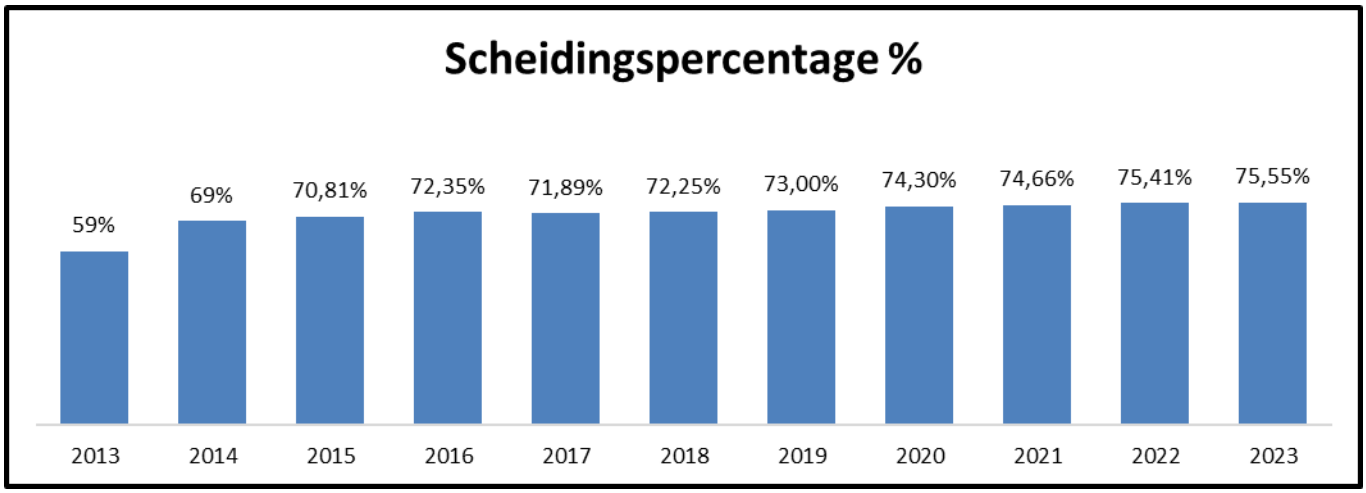
In het Landelijk Afvalbeheerplan LAP3 staat de VANG-doelstelling (Van Afval Naar Grondstof) om in 2025 maximaal 30 kilogram huishoudelijk restafval (fijn én grof) per inwoner over te houden. En om minimaal 75% van het huishoudelijk afval te scheiden. Het plan van de overheid is om in 2050 volledig circulair te zijn. Op dit moment wordt het Circulair Materialenplan door de overheid geschreven. Dit document is de opvolger van het Landelijk Afvalbeheerplan. Hierin wordt gestreefd naar meer hoogwaardige verwerking.
In het nieuwe Uitvoeringsprogramma VANG-Huishoudelijk afval is de focus verlegd van de kg-restafvaldoelstelling naar de recyclingdoelstelling. Het gaat dus niet meer alleen om de hoeveelheid restafval en het percentage gescheiden afval, maar voortaan ook om het percentage gerecycled materiaal. Om het aandeel recycling van huishoudelijk afval te kunnen meten is de kwaliteit (zuiverheid) van de ingezamelde grondstoffen en de verwerkingswijze van belang. Ook de impact van afvalscheiding en -recycling op het klimaat (CO2-impact) krijgt een plek in deze evaluatie

Inhoud van mededeling
De hoeveelheid fijn en grof restafval in Westervoort is in 2023 gestabiliseerd op 106 kg per inwoner. Ook de hoeveelheid ingezameld Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen (blik) en drinkpakken (PMD), luiers en de stromen op het Afvalbrengstation zijn redelijk stabiel. We zien een toename van Groente-, Fruit- en Tuinafval en Etensresten(GFT+E). De daling van de hoeveelheid ingezameld oud papier zet zich door.
Het scheidingspercentage huishoudelijk afval ligt op 75,6%.
Om de doelstelling van maximaal 85 kg restafval in 2025 te behalen zijn nog stappen nodig.

Restafval = de hoeveelheid afval die overblijft na (na)scheiding en naar de afvalverbranding gaat.
De percentages in de tabel zijn afgerond op gehele getallen, waardoor het totaal iets kan afwijken.

Vanaf 2020 tot en met 2022 zijn aanvullend op de PMD bronscheiding, Plastic verpakkingen en drankenkartons uit het restafval nagescheiden. De nascheiding per inwoner bedroeg 10 kg in 2020, 7 kg in 2021 en 4 kg in 2022. In 2023 heeft deze nascheiding niet plaatsgevonden, zie tekst over PMD. De hoeveelheid ingezameld fijn restafval is met 3 kilo per huishouden weliswaar verder gedaald, echter doordat er geen nascheiding van PMD uit het restafval meer plaatsvindt is de hoeveelheid restafval op hetzelfde niveau als in 2022.

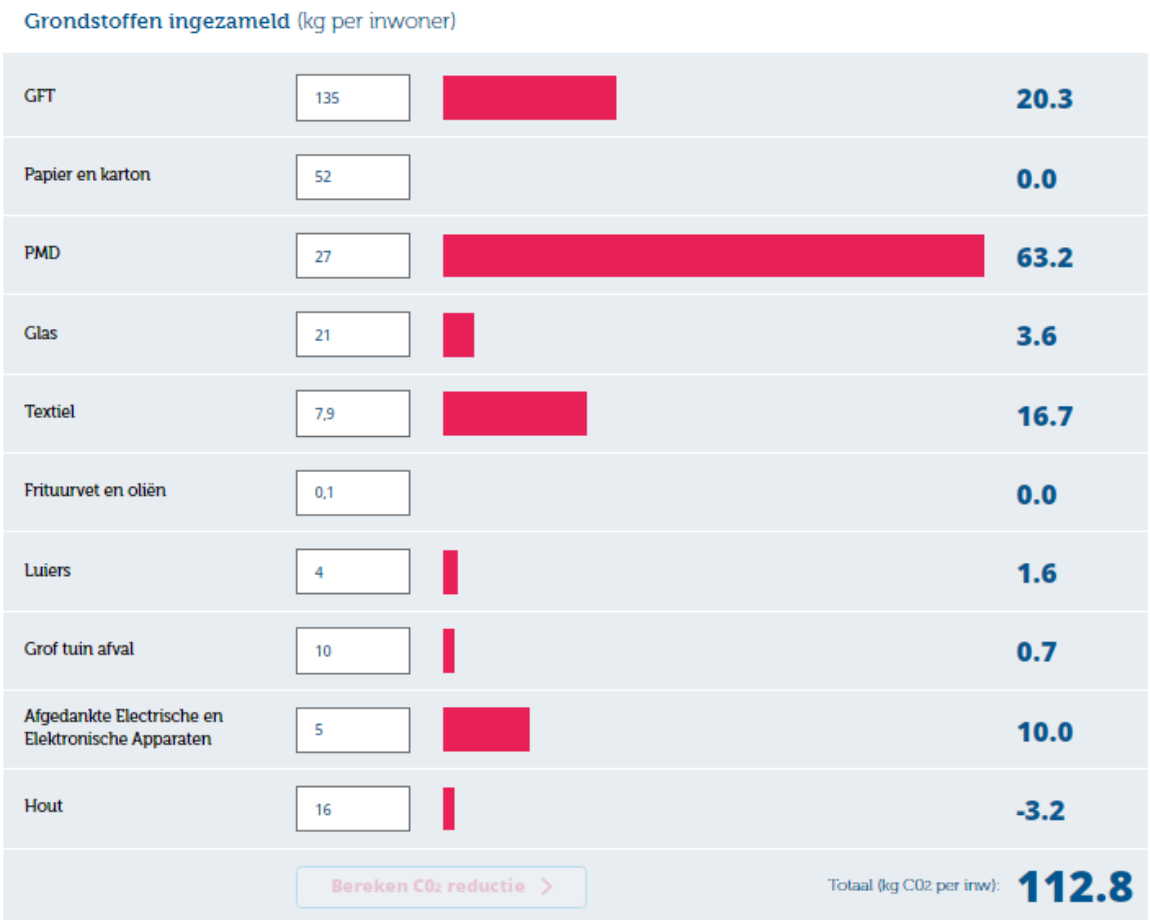

Afvalscheiding % = het aandeel van het huishoudelijk afval dat (na)gescheiden wordt voor hergebruik en nuttige toepassing.

Grondstoffen (kg/inwoner/jaar)					
	2019	2020	2021	2022	2023
GFT	117	124	146	129	135
Oud papier en karton	64	63	60	56	52
PMD	26	40	38	27	27
Textiel	8,5	7,4	7,1	7,5	7,9
Glas	23	25	23	23	21
Luiers	-	-	2	4	4
KCA	1,6	1,6	1,3	1,4	1,1
AEEA	7,3	6,8	4	5	5

Het scheiden van afval heeft ook een positief effect op de vermindering van de CO2 uitstoot. In onderstaande tabel wordt de CO2 reductie per inwoner getoond. CO2-reductie geeft aan hoeveel emissie er wordt voorkomen door de betreffende stroom te recyclen in plaats van te verbranden.

CO2 reductie per afvalstroom voor de gemeente Westervoort 2023

(Bron https://www.benchmarkafval.nl/tools/vangco2calculator/ **)**

GFT+E Groente- Fruit- en Tuinafval en Etensresten

GFT is qua gewicht de grootste herbruikbare stroom in het restafval (ca. 25-35%). Dit bestaat voor een groot deel uit GFE (Groente, Fruit en Etensresten). Hier zit nog veel potentieel én uitdaging voor verbetering van de inzameling.

Om de scheiding te verbeteren én als service voor de inwoners laat de gemeente het GFT sinds 2020 van april tot en met oktober wekelijks inzamelen. De doelstelling uit het Grondstoffenplan is 15 kilo meer GFT per inwoner inzamelen dan in 2020. In 2023 is er 11 kilo méér GFT per inwoner ingezameld dan in 2020 (135 kilo ten opzichte van 124 kilo). De doelstelling wordt hiermee niet bereikt.
Kanttekening is dat seizoensinvloeden sterk de ingezamelde hoeveelheid GFT bepalen, deze fluctueert jaarlijks. 2023 was een nat jaar waardoor er veel tuinafval ontstond.
Met de jaarlijkse sorteerproef van het restafval kunnen we zien of inwoners hun GFT+E beter scheiden. In de sorteerproef 2023 blijkt het aandeel GFT/keukenafval in het fijn restafval echter te zijn toegenomen: Van 35,5% in 2020, naar 33,2% in 2021, 25,4% in 2022, naar 31% in 2023. Zie bijlage 1A. Gemiddelde samenstelling fijn huishoudelijk restafval. Hieruit is de conclusie te trekken dat het GFT niet beter wordt gescheiden.
De vraag is dan of de meerkosten van de wekelijkse GFT inzameling opwegen tegen de extra service voor de inwoners.

Aandachtspunt is de kwaliteit van het GFT. Landelijk ziet men een achteruitgang in de kwaliteit van gescheiden ingezameld GFT. Vervuiling van het ingezamelde GFT kan betekenen dat het wordt afgekeurd voor verwerking tot compost. Afgekeurd GFT wordt verbrand. Het doel van ‘goede compost’ komt dan in het geding en kosten voor het verwerken van GFT stijgen. Westervoort heeft nog niet te maken gehad met afgekeurde vrachten.

De laatste jaren is ingezet op het uitbreiden en optimaliseren van GFT voorzieningen voor hoogbouw. Bij de meeste hoogbouwwoningen staan gezamenlijke GFT+E containers. Deze zijn voorzien van duidelijke stickers over het scheiden van afval. Wij monitoren regelmatig het gebruik van deze containers en de kwaliteit van het aangeboden GFT. Op enkele plekken zijn de verzamelcontainers verwijderd vanwege een slechte kwaliteit van het GFT. Communicatie en het herhalen hiervan blijft belangrijk om goede scheiding te stimuleren.

In 2023 is op maat per hoogbouwlocatie gecommuniceerd met een flyer over het GFT+E. Waar gaat het goed, waar kan het beter? Er is gecommuniceerd over wat wel en niet in de GFT-bak mag, wat er gebeurt met GFT, tips, het belang van gescheiden inzameling en goede kwaliteit (bewustwording). Bij de flyer ontvingen de inwoners ook een rol met composteerbare zakjes. Zie voorbeeld flyer in de bijlage.

Oud papier en karton
De geleidelijke afname van de hoeveelheid gescheiden ingezameld papier en karton is een landelijke tendens. Ook het aandeel oudpapier en karton gemeten in het fijn restafval neemt af. Vanaf 1 juli 2023 wordt in Westervoort de verspreiding van ongeadresseerd reclamedrukwerk tegen gegaan door de invoering van de ja-sticker. De standaard is: geen reclamefolders in de brievenbus, tenzij inwoners een ja-sticker op de bus plakken. Hoeveel invloed dit heeft op de afname van de hoeveelheid oud papier is niet te zeggen.

PMD Plastic-, Metalen verpakkingen en Drinkpakken
De hoeveelheid gescheiden ingezameld PMD is stabiel. Vanaf 2023 is de nascheiding van het PMD uit het restafval niet meer toegestaan. Dit komt voort uit afspraken tussen VNG en producenten, vastgelegd in de Ketenovereenkomst Verpakkingen. Producenten willen enkel voor één methode per gemeente een vergoeding betalen: bron- of nascheiding, maar niet meer gecombineerd.
Inwoners moeten PMD aanbieden in doorzichtige PMD-zakken. Dit om een goede kwaliteit te bewaken: de inzamelaar kan verkeerd aangeboden PMD afkeuren. Deze plakt dan een afkeursticker op de betreffende zak. Hiermee worden inwoners bewust gemaakt van het belang van een juiste afvalscheiding. Door deze aanpak en ons inzamelsysteem hebben we nog niet te maken gehad met afgekeurde vrachten. Dit in tegenstelling tot veel andere gemeenten.

Het PMD afkomstig uit de 2 ondergrondse containers bij de Jumbo en Albert Heijn blijkt ernstig vervuild. Hierdoor kan het niet worden gerecycled. Daarnaast worden veel zakken en ander afval bij de containers neergezet wat tot vervuiling van de directe omgeving leidt.
In de Ketenovereenkomst Verpakkingen tussen VNG en Verpakkend Bedrijfsleven is afgesproken dat maximaal 15% vervuiling in het PMD is toegestaan, een hoger percentage leidt tot afkeur bij de sorteerder bij wie het PMD wordt aangeleverd. Dit ligt ver onder het huidige vervuilingspercentage van 65% en 71%. De raad is hierover met een kennisgeving geïnformeerd.

Luiers en incontinentiemateriaal
Vanaf medio 2021 kunnen luiers worden ingeleverd voor recycling bij kringloopbedrijf 2Switch.

Grof restafval
De in het Grondstoffenplan opgenomen doelstelling van een vermindering van het grof restafval met 5 kg ten opzichte van 2020 wordt vanaf 2022 behaald. De hoeveelheid aangeboden grof restafval is stabiel ten opzichte van 2023. Het aantal bezoekers op het Afvalbrengstation is licht afgenomen met 3% ten opzichte van 2022
In het contract met PreZero voor de Afvalbrengstations Arnhem (Noord en Zuid) is een scheidingsresultaat van 85% opgenomen.

Norm 2023
85%

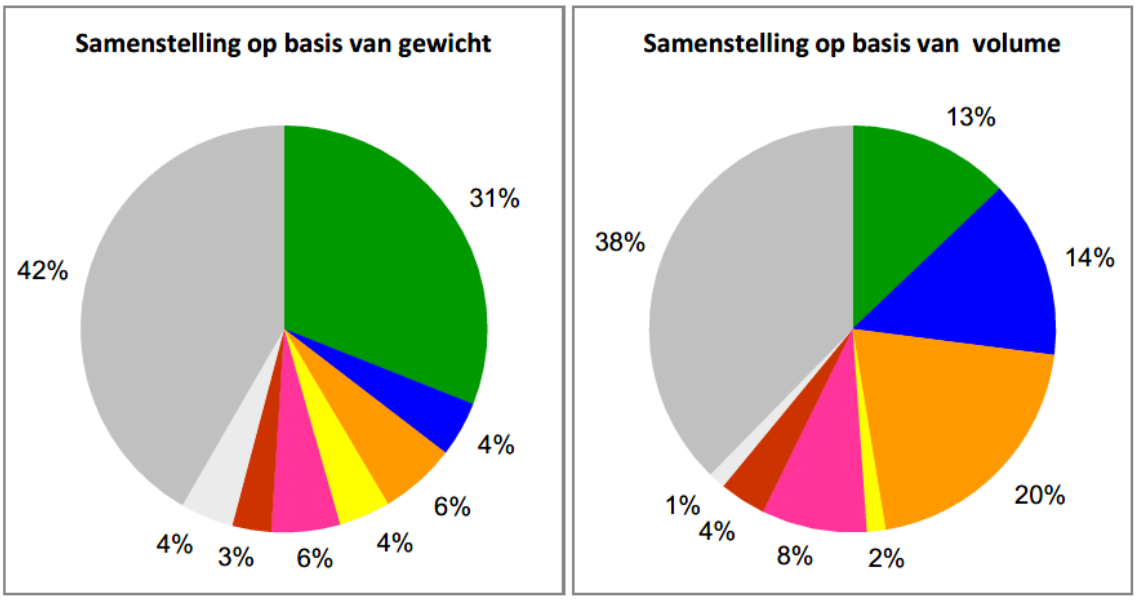
Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023
80,1%	85,9%	84,2%	84,0%

Het gemiddelde scheidingsresultaat is met iets meer dan een procent gestegen ten opzichte van vorig jaar en dat komt voornamelijk door een daling van het grof restafval. In januari en december is het lastig om de 85% te halen omdat er veel minder zware stromen zoals grof tuinafval, grond, hout C en puin worden aangeboden.
Verbetertrajecten die zijn ingezet voor een betere afvalscheiding en vermindering van het grof huishoudelijk afval te verminderen zijn:

- In 2023 zijn PreZero en 2Switch gestart met een pilot voor de inname van bruikbaar huisraad op het Afvalbrengstation. Het is ingericht als achtervang. De pilot is succesvol.
- De route is verbeterd en er zijn informatieborden bij de afvalstromen geplaatst.
- Toezicht
- Restafvalzakken worden geweerd.
- Er wordt strenger toegezien op het weren van bedrijfsafval.

Monitoring
Jaarlijks wordt de gemiddelde samenstelling van het fijn huishoudelijk restafval bepaald. 1 keer per jaar worden hiervoor in 2 verschillende wijken steekproefmonsters fijn restafval ingezameld. Het fijn restafval bestaat voor een aanzienlijk deel nog uit GFT, maar ook papier, PMD, textiel.

Figuur 1 Grafische samenstelling restafval 2023.

	GFT		Papier/karton herbruikbaar
	PMD		Glas
	Textiel incl. schoeisel		Steen/puin
	Hout		Overige fracties

Zie bijlage 1 voor een meerjarenoverzicht.

Ook dit jaar neemt Westervoort deel aan de Benchmark Huishoudelijk Afval (peiljaar 2023). De Benchmark laat zien hoe Westervoort presteert ten opzichte van andere gemeenten per afvalstroom en hoeveelheid restafval. De rapportage verwachten we in november 2023. Zie in de bijlage de benchmarkrapportage over het peiljaar 2022.

Communicatie

De “Haal eruit wat erin zit” campagne voor de gemeenten Westervoort en Duiven is bedoeld om inwoners bewust te maken van en aan te zetten tot minder restafval. De campagne loopt vanaf najaar 2023 tot najaar 2024 en richt zich op diverse grondstoffen, zoals PMD en GFT.
Er is een brief met flyer(september 2023) en een scheidingswijzer(december 2023) verspreid aan huis. Online zijn van november t/m januari advertenties op social media (Facebook en Instagram) geplaatst, met aandacht voor het scheiden van diverse grondstoffen. Daarnaast waren er posters langs de weg en berichten in de Westervoort Post.
In de middelen wordt verwezen naar de website www.samenminderafval.nl en www.afvalwijzer.nl /app.

Daarnaast is gecommuniceerd over afvalinzameling, afvalscheiding en zwerfafvalacties via de gebruikelijke kanalen. Extra aandacht is besteed aan de wekelijkse GFT-zameling en GFT-inzameling bij hoogbouw. Hoogbouwlocaties ontvingen op maat een flyer over GFT+E. Waar gaat het goed, waar kan het beter? Er is gecommuniceerd over wat wel en niet in de GFT-bak mag, wat er gebeurt met GFT, tips, het belang van gescheiden inzameling en goede kwaliteit (bewustwording). Bij de flyer ontvingen de inwoners ook een rol met composteerbare zakjes. Zie voorbeeld flyer in de bijlage.

Actiepunten 2024

In 2024 wordt volgens het Grondstoffenplan extra ingezet op de volgende actiepunten:

- Vervanging bovengrondse verzamelcontainers op diverse locaties door ondergrondse containers met diftarregistratie;

- (Zwerf)afvaleducatie op scholen;

- Uitbreiding locaties voor het inleveren van luiers en incontinentiemateriaal.

- We zetten gedurende 3 maanden (mei, juni, juli) in op extra communicatie om de kwaliteit van het ingezamelde PMD in de ondergrondse containers bij de Jumbo en Albert Heijn te verbeteren. We treffen veel vervuiling aan in en rondom de ondergrondse PMD containers. Dat betekent veel extra inzet van onze buitendienst voor het opruimen van het afval om de containers en het PMD in de containers kan door de vervuiling niet gerecycled worden. Wanneer geen verbetering optreedt zullen de containers helaas verwijderd moeten worden.

- De campagne “Haal eruit wat erin zit” loopt door tot najaar 2024. Deze communicatie(campagne) is bedoeld om inwoners bewust te maken van en aan te zetten tot minder restafval. In 2024 zetten we de campagne in voor onlineadvertenties op social media, de PMD containers (jouw hulp is nodig! Om de PMD-containers bij de Wyborgh en de Jumbo Broeklanden te behouden) en GFT+E. We geven inwoners tips om stankoverlast en maden in de zomer te voorkomen en bieden als steuntje in de rug hiervoor keukenbakjes en biozakjes aan. Hiernaast communiceren wij actief over diverse afvalonderwerpen, waarbij wij het beeldmerk en slogan uit de campagne herhalen. Op die manier wordt dit een herkenbaar beeldmerk voor het afval scheiden.

- Op het Afvalaanbiedstation Arnhem Noord is een enquête om de klantbeleving te toetsen uitgevoerd. Het resultaat is een 8,8 waarbij klantvriendelijkheid en netheid hoger dan een 9 zijn beoordeeld.

- Vanaf 2025 zal Circulus in plaats van PreZero het afval in Westervoort en Duiven inzamelen. In de komende maanden worden hiervoor de voorbereidingen getroffen Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat de inzameldagen veranderen. Of dat wij inwoners vragen de container op een andere manier aan te bieden zodat dit makkelijker is voor het inzamelvoertuig. Daarnaast maakt Circulus gebruik van een eigen Afvalwijzer/app. Inwoners worden op tijd door Circulus en de gemeente geïnformeerd wanneer voor hen wijzigingen gelden.

Westervoort, 4 juni 2024.

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort

mr. J. Kersten	drs. A.J. van Hout
secretaris, loco	burgemeester

Bijlagen:

Registratienummer:	*Omschrijving:*
1. 201662130	Gemiddelde samenstelling huishoudelijk restafval 2016-2023 (openbaar)
2. 201662223	Benchmark Westervoort 2022
3. 201662136	Flyer GFT hoogbouw